

CENNETTE PİŞMAN OLMAK

Eûzubillahimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

el-Hamdülillahi rabbilâlemin. Vessalâtü vesselâmü alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihi ve sahbihî ecmaîn ve men tebi'ahû bi-ihşânin ilâ yevmi'd-din.

مَا مِنْ سَاعَةٍ تَمُرُّ بِابْنِ آدَمَ لَمْ يَذْكُرِ اللَّهَ تَعَالَى فِيهَا،
إِلَّا حَسِرَ عَلَيْهَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Mâ min sâ'atin temurru bi-bni âdeme lem yezkürillahe teâla fihâ illâ hussira aleyhâ yevme'l-kıyâmeti. Veyahut hasira aleyhâ yevme'l-kıyâmeti.

Ayşe validemiz *radıyallahu anha*'dan rivayet olunduğuna göre Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

Mâ min sâ'atin. "Hiçbir saat yoktur ki." *Temurru bi-bni âdeme.* "İnsanoğlunun şöyle başından geçen hiçbir saat yoktur ki, hiçbir zaman yoktur ki, hiçbir vakit yoktur ki." *Lem yezkürillahe teâla fihâ.* "Orada Allah'ı zikretmeden geçsin o vakit de, zikirsiz geçsin de o zaman." *İllâ hussira aleyhâ yevme'l-*

kıyâmeti. “Kıyamet gününde ona mahsun olmasın, ona pişmanlık duymasın, ona vah vah, tüh, eyvah demesin.”

Allah’ın adını anmadan geçen, geçirilen, kaybedilen her saat, her zamanda, Allah’ı zikretmedi diye âhirette o ona pişmanlık olacak, perişanlık olacak, hasret olacak, nedâmet olacak, ah olacak, vah olacak. Niye ben o vakitte Allah’ı zikretmedim diye. Demek ki Cenâb-ı Hakk’ı her an zikretmemiz lazım. Her an Cenâb-ı Hakk’ın zikriyle meşgul olmamız lazım.

Bu âhirette hasret, nedâmet, pişmanlık duymak cehennemliklere mahsus bir şey mi?

Hayır, cennetlikler de pişmanlık duyacaklarmış. Cennete girenlerin mahzun olması yokmuş ama, mahzun olmak yok cennette ama dünyada zikirsiz geçirdikleri zamana bir iç yanıklığı olacakmış. Tuh! Niye o zamanı da zikirle geçirmedik, boş şeyle uğraştık. Keşke zikirle geçirseydik de mükâfatı burada alsaydık diye pişmanlık duyacaklarmış.

O halde bizim yolumuz doğru yol. Herkes bize yamuk bakıyor, çatıyor, laf atıyor, ileri geri konuşuyor ama bizim yolumuz doğru.

Çünkü bizim tasavvuf yolumuzda her anı zikirle geçirmeye çare öğretiliyor. Başkaları öğretmiyor bunu. Başkaları öğretmediğine göre demek ki bizim yolumuz doğru, başkaları düşünsünler. İşte hepsi pişman olacak. Bizim tesbihimize, halkamıza, zikrimize, lâ ilâhe illallah'ımıza, tasavvufumuza, tarikatımıza yan bakanlar, yamuk bakanlar, söz söyleyenler işte buyursunlar; pişman olacaklar.

Efendim ben müslümanım da bilmem ne, bilmem ne...

Müslümansın ama Allah'ı zikretmeden geçirdiğin zamana pişman olacaksın.

Kim hiçbir zamanını zikirsiz geçirmemeye çalışıyor müslümanların içinde, kim?

Tasavvuf erbabı, mutasavvıflar. Bizim şeyhlerimiz, bizim büyüklerimiz.

“Zikr eyle hakkı her nefes.” demiyor mu, dememiş mi? Üçüncü Ahmed'in, Sultan Ahmed'in şeyhi olan Aziz Mahmud Hüdayi Efendimiz öğretmemiş mi o ona öyle?

Zikr eyle hakkı her nefes

Allah bes, bâki heves

Pes gayriden ümmidi kes

Tekrarı zikrullah ile.

Allah âdın zikredelim evvela. diye başlıyor mevlitte

Her nefeste Allah adın de müdam

Allah adıyla olur her iş tamam

diyor. O da derviş. Demek ki Süleyman Çelebi de dervişmiş.

Kimin dervişiymiş?

Emir Sultan'ın. Emir Sultan büyük sultan. Emir Sultan'ın dervişiymiş.

Başka?

a. **Cennette Pişman Olmamak İçin Dünyada Mutlaka Yapılması Gereken Şeyler**

Bizim tasavvufta, Nakşibendî tarikatımızda esaslardan bir tanesi ne?

Hûş der dem.

Hûş ne demek?

Şuur demek. Her nefesi alırken verirken şuurlu olacak, uyanık olacak, gafil olmayacak. Zikr-i müdâm, öbür tarikatlarımızda esaslardan bir tanesi.

İbrahim Hakkı Erzurûmî hazretlerinin öğrettiği şeylerden bir tanesi ne?

Killeti taâm. Az yemek yiyecez, göbekler eriyecek, *killeti taâm.* İkincisi, *killeti menâm.* Az uyuyacaz. Gece tesbihe, zikre, teheccüte kalkıcağız. Üçüncüsü, *killeti kelâm.* Mâlâyânî konuşmayacağız, az konuşucağız, ağır başlı olucağız. Dördüncüsü, *uzleti enâm.* İnsanların kalabalığına, curcunaya, kalabalığa karışmıyacağız, günahlı yerden uzak duracağız. Ondan sonra, *zikri müdâm.* Bir tanesi de devamlı zikir.

Demek ki bu zikr-i müdâm işini, her nefeste Allah'ı zikretmek işini söyleyenler sünnete uygun. Zikre karşı çıkanlar sünnete aykırı, o kadar. Kim ne derse desin. İsterse devlet destekli televizyonlarda söylensin, ister koca koca fakültelerde [söylensin.] Rezil olmuş bizim fakülteler filan. Öyle bozulmuş, öyle anlatıyorlar ki talebeler, ah hocam, vah hocam diye içleri yana yana anlatıyorlar. Çok bozulmuşlar, çok, maalesef.

Doğru yol Peygamber Efendimiz'in sünneti yolu.

İkinci hadîs-i şerîf;

مَا مِنْ شَيْءٍ يُصِيبُ مِنْ زَرْعٍ أَحَدِكُمْ وَلَا ثَمَرَةٍ، مِنْ
طَيْرٍ وَلَا سَبْعٍ، إِلَّا وَلَهُ فِيهِ أَجْرٌ.

*Mâ min şey'in yusîbü min zer'i ehadiküm
ve lâ semeratin min tayrin ve lâ sebü'in illâ
ve lehû fîhi ecrun.*

Bu hadîs-i şerîfte Peygamber Efendimiz
buyuruyor ki;

Mâ min şey'in. “Hiçbir şey yoktur.”
Yusîbü min zer'i ehadiküm ve lâ semeratin.
Ve semerihî diye de geçmiş bir rivayette.
“Sizden birinizin ektiği bir ekine veya diktiği
bir bitkiye.” *Min tayrin.* “Kuştan.” *Ve lâ se-
bü'in.* “Çakaldan, tilkiden, yabancı hayvanlar-
dan.”

Her hangi birisi musallat olup da bir şe-
yini yemişse; tanesini kuş gagalamışsa, arı
yemişse, çakal yemişse, kurt yemişse.

“Sizden birinizin diktiği bir ekinin veya
diktiği bir bitkiden veya meyvesinden kuş
veya bir vahşi hayvan yemişse, ne kadar ye-
mişse.” *İllâ ve lehû fîhi ecrun.* “Bu ziraatı
yapan kimseye onda ecir vardır.”

Peki, kuş yerse bile ecir oluyorsa insan yerse daha büyük ecir olmaz mı?

Daha büyük ecir olur. Yani ekini eken, bitkiyi diken faydalı bir şey yapmış oluyor. Sonunda ondan birileri ondan istifade ediyor. Ama kuş geliyor, zavallı karnını doyuruyor; dükkanı yok, süpermarketi yok, kebabçı dükkanı yok, fırını yok, parası yok, doları yok...

Ne yapacak?

Uçacak bir yerden bir şeyi gagalayacak zavallı. Gidecek bir yerden su içecek, ama parkta damlayan çeşmeden, ama yağmur birikintisinden, ama derenin kenarından suyunu oradan içecek, meyvesini buradan yiyecek zavallı. Biz de; “Vay! Bilmem ne filan. İşte bizim meyveleri gagaladı, yedi bitirdi.” filan diye kızıyoruz. Bakıyorsun bir salkım üzüm; arılar hepsinin içini bitirmişler, almışlar almışlar götürmüşler. “Tüh ya!” filan diyoruz. Meyvelere bakıyoruz, olgunlaşıyor olgunlaşıyor derken aa, bir de bakıyorsun papağanın birisi gelmiş çatır çutur hepsini yemiş, bitirmiş. Şeftaliler bizim çiçek açıyor, meyve veriyor, dalıyla kopartıyor mübarek! Dalından hart diye makas gibi kesiyor, ondan

sonra şeftaliyi de ham ham ısıyor, ısıyor atıyor, çekirdeğini yiyor.

Ülen bize ver dış tarafını.

Hayır! Aşağı atıyor, çekirdeğini yiyor. Fe-sübhanallah!

Hepsine sevap var, diken kimse kazanıyor. Diken sevapları kazanıyor çünkü kuş bile yese, yabanî hayvan bile yese. Yabanî hayvan bile olsa bir candır, o can faydalanıyor, ondan dolayı Cenâb-ı Hak bu tarafa sevap veriyor.

Onun için ben şahsen kendim, bizzat, bahçeli evi seviyorum. Çarşıdan kasayla alırım, ben buna vereceğim masraf, zahmet kadar. Alırım ama ben işte bahçeye bir şey ekmeyi seviyorum.

Eğer meyvesi yoksa, gölgesi varsa?

Gölgesine birisi oturduğu zaman ondan da sevap kazanıyor insan. Güzel gölgelikli ağaçlar var. Adlarını, sanlarını bilmediğim, âşık olduğum ağaçlar var. Öyle bir gölgesi var ki; aşağıya güneşin bir şeyi geçmiyor. Koyu gölge böyle, yaprakları sık, yemyeşil, adını bilmiyorum küçük küçük yapraklı bir şeyler.

Dayanıklı, 50 senelik, 100 senelik ağaçlar.
Oh, altına gidiyorsun, dinleniyorsun.

Altında dinlenildiği zaman da sevap kazanılıyor. Kuzu güneşte durmuyor, bakıyorsun kuzular, inekler gitmiş ağacın altına sıralanmışlar, gölgede duruyorlar. E onların da canı var. Güneşten onlar da bunalıyorlar, ondan da sevabı var. Gölgesinden faydalanınca da sevap var.

Kurudu, odunu birisi kesti yakıyor?

Yakılınca da sevabı var.

Onun için bitki dikmek, ağaç dikmek çok sevaplı bir şey. Hele bizim Türkiye’imizde... Hele Türkiye’imizde çok büyük ihtiyaç var. O Konya yolları, Kayseri yolları, Niğde yolları, her taraf.

Bence her aile cumartesi pazarını bir yeri ağaçlandırmaya harcamalı. Almalı bir arazi, çevirmeli etrafını.

Su yok orada.

Tamam su yoksa, tankeri takmalı arabanın arkasına götürmeli, Pazar günleri bol bol su vermeli, o ağaçları orada yetiştirmeli bence.

Kilometrelerce gidiyorsun bir ağaç görmüyorsun. Yazık!

Dedelerimiz yapmış veyahut dedelerimizin zamanında her taraf ağaçlıkmış. İstanbul'dan Şile'ye gidinceye kadar hep ormanlardan geçilmiş. Niğde'nin, Aksaray'ın etrafında, Hasan Dağı'nda, dağda böyle insanın kavuşamayacağı büyüklükte ağaç kökleri duruyormuş. Yazık gitmiş hepsi. Varmış bir zamanlar. Ama kese kese kese kese çöle çeviriyoruz.

Ne yapmak lazım?

Dikmek lazım. Ondan dolayı Fatih Sultan Mehmed cennet mekân orman dikmiş, orman yapmış. Yaş kesmeyin demiş, yaş kesenin başını keserim demiş. Kuru ağaçları kesin ama yaşları kesmeyin demiş.

Ağaç sevgisi çok önemli, çok değerli birşey.

مَا مِنْ شَيْءٍ يُوضَعُ فِي الْمِيزَانِ أَثْقَلَ مِنْ حُسْنِ
الْخُلُقِ، وَإِنَّ صَاحِبَ حُسْنِ الْخُلُقِ لَيَبْلُغُ بِهِ دَرَجَةَ
صَاحِبِ الصَّوْمِ وَالصَّلَاةِ

Mâ min şey'in yûda'u fi'l-mîzani eskalü min hüsni'l-huluki ve inne sâhibe hüsni'l-huluki le-yebluğa bihî deracete sâhibi's-savmi ve's-salâti.

b. Mahşerde Mizanda Sevabı En Ağır Çeken Şey

Tirmizî ve Tebaranî, Ebû'd-Derdâ *radiyallahu* an'hen rivayet etmişler bu hadîs-i şerîfi.

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki;

Mâ min şey'in. “Hiçbir şey yoktur ki.”
Yûda'u fi'l-mîzani. “Kulun terazisine konuluyor.”

“Kulun terazisine, âhirette ki amel terazisine konulan hiçbir şey yoktur ki.” *Eskalü min hüsni'l-huluki.* “Güzel huydan daha ağır çeksin.”

Bu terazide güzel huydan daha ağır çeken, daha ağır gelen hiçbir şey yoktur. En ağır çeken güzel huydur.

Ve inne sâhibe hüsni'l-huluki. “Hiç şüphe yoktur ki güzel huy sahibi olan insan.” *Le yebluğu.* “Muhakkak ki erişir.” *Bihî.* “Bu güzel huyu sayesinde.” *Deracete sâhibi's-savmi*

ve's-salâti. “Oruç tutan, namaz kılan insanın derecesine erişir.”

Yani *sâhibi's-savmi ve's-salâti* ne demek?

Farz olmayan zamanlarda da çok çok oruç tutup, çok ibadet düşkününü olup da oruçlardan sevap kazanan.

Sâhibi's-salâh ne demek?

Farz namazlardan sonra geceleri kalkıp da başka vakitlerde nafîle ibadetleri yapan demek.

Onun derecesine güzel huy sayesinde erişir.

O halde huylarımızı güzelleştireceğiz. Hepimizin kötü huylarımız vardır. Hiçbir bayiğit çıkıp da benim kötü huyum yoktur diyemez. Hepimizin kötü huyu vardır ama kendisi bilmez veyahut bilse de onu atamaz üzerinden. Etrafındakiler bilir. Etrafındaki bilenler buna söylesinler de bu huydan vazgeçsin. Kötü huyu bazen söylersin ama kötü huydan da, “Bundan vazgeç!” demekle kolayca vazgeçilmiyor. Yani huylu huyundan kolay vazgeçemiyor, alıştığını bırakamıyor. Kötü

huyu atmak kolay bir şey değil. Bu uzun bir eğitim ister, tasavvuf eğitimi ister. Bazen de tasavvuf yoluna giren, tekkeye giren bir insan da yine de yıllar geçtiği halde toparlayamaz kendisini, kötü huylarını atamaz.

Ondan dolayı ne lazım?

Bir; müsamaha lazım. Hepimiz tencere dibin kara, senin ki benden kara! Hepimizin karası olduğuna göre bir kere kimse kimseyi kınamasın bir; ikincisi, hepimizde bu dert olduğuna göre bu dertten kurtulmak hususunda yardımlaşmamız lazım. Üçüncüsü, başkasının kusurlarını görüp söylemek günah oluyor ama kendi kusurunu görüp de ondan kurtulmaya çalışmak savaş oluyor, cihad oluyor. Kendi kusurlarımızı düzeltmeye çalışalım.

Peki hocam, ben kendi kusurlarımı bilemiyorum. Aynanın karşısına geçiyorum, bakıyorum endamıma şahane selvi boyum var, hilal gibi kaşım var, badem gibi gözüm var. Hiç kusurumu göremiyorum. Benim kusurum nereden belli olacak?

Bir insanın kusuru arkasından söylenir, yüzüne karşı söylenmez maalesef. Ah nerede demiş, Hz. Ömer; insana hatasını dobra dobra

yüzüne söyleyecek samimi arkadaşlar kalmadı artık demiş, o, o zamanda. Söylenmez.

Neden?

Söyleyen insanı da pişman ederler bu devirde. Sen kendi işine bak, ukâlalık etme derler, bilmem ne derler filan. Yani söylediğine de pişman ederler.

Nasıl yapacak?

Nasıl yaparsa yapsın. Kendisi gittikten sonra arkadan neler söylendiğini öğrensin, tamam onlar doğrudur. O kusurlardan kurtulmaya çalışsın. Duydukça, öğrendikçe kusurlardan kurtulmaya çalışsın.

Rahmetli Muammer Dolmacı, nur içinde yatsın, iyi bir ihvan ağabeyimizdi. Hocamız *rahmetullahi aleyh* âhirete göçüp de bizi bu tekkenin başına vazifelendirince, -sonradan duyuyorum, bana söylemedi yani- arkadaşlarımıza demiş ki;

Bak demiş, “Öbür hocamız cemal sıfatıyla muttasıf idi, bu hocamız celalli.” demiş.

Hocamız lokum gibiydi, yumuşacıktı. Demiş -benim için yani-;

“Dikkat edin, bu hoca celalli.” demiş.

Ben de bu lafı duyuncaya hiç kendimi öyle sanmıyordum, yumuşak sanıyordum kendimi.

c. Dışarda Yumuşak Aile İçinde Sert Davranan Kişiler

Ha, insan bazen de böyle yanılıyor. Kendisini başka türlü sanıyor ama başkaları daha iyi bilir.

Ben bir zâta, bir zât için, “Çok iyi bir insandır.” dedim. Kendisi yoktu, “Hacı efendi çok iyi bir insandır.” dedim. Arkasından ko-nuştum. Hanımı güldü orada;

“Ah hocam!” dedi. “Ah hocam! Bana sor, ben bilirim” dedi.

Dışarıda halim selim hakikaten ama... Bazısı da dışarıda yumuşak oluyor, içerde cebbâr oluyor, çok öyle efe oluyor filan.

Artık neyse, [kötü huylarını öğrenmenin] çaresi neyse [öğrensin onlardan kurtulsun.]

Güzel huyun derecesi, sevabı çok fazla onun için kötü huylardan kurtulmaya çalışacağız, iyi huyları almaya çalışacağız. Biribiri-mize yumuşak yumuşak duyurabilirsek kötü

huylarımızı duyururuz, anlatabilirsek anlatırız. En iyi çarelerden birisi de kötü huyu insanın kendisinin yüklenip, “Benim şöyle bir kötü huyum var.” diye anlatması. Millet o zaman çok hoşlanır. Yani “Ali sen kötüsün!” desem, kızarsın. He? Külahıma anlat! Herkes kızar çünkü sen herkesten farklı değilsin ki. Yani kızar insan ama “Ben söyleyim, ben fakir, ben zalim, ben şöyle, bilmem ne.” diye anlatır hocalar. O zaman millet; “Vay be, bu hoca böyleymiş!” diye acır bir de dua eder. Büyüklerimiz hep öyle yapmış yani. Hep kendisine, üzerine almış [kötü huyları]. Çünkü başkasına doğrudan doğruya söylediğin zaman herkes Ali Bingöl gibi sabırlı olmuyor, kızıveriyor. O kızmaz. Ondan dolayı rumuzlu anlatmak lazım.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

25 Şevvâl 1420 / 01.02.2000

Avustralya

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

